

SUPEŁEK – CHRONIMY PAMIĘĆ NASZEGO MIASTECZKA

09.2006 – 01.2007

Białystok, Michałowo

**PROJEKT KOŁA NAUKOWEGO SOCJOLOGÓW I FUNDACJI UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU
POŚWIĘCONY PAMIĘCI HISTORYCZNEJ I SPOŁECZNYM MECHANIZMOM JEJ POWSTAWANIA
REALIZOWANY ZE ŚRODKÓW FUNDACJI IM. STEFANA BATOREGO
PRZY WSPARCIU FINANSOWYM URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
PRZY WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIEM EDUKACJI KULTURALNEJ „WIDOK”
POD PATRONATEM DZIEKANA WYDZIAŁU HISTORYCZNO-SOCJOLOGICZNEGO UWB
PROF. DR HAB. ANDRZEJA SADOWSKIEGO**



STOWARZYSZENIE
EDUKACJI
KULTURALNEJ



Istnieje wiele sposobów mówienia, pisania i uczenia o przeszłości. Jednym z nich jest Wielka Historia, opiewana w dziełach literackich, uczona w szkole, upamiętniana na pomnikach. Wielka Historia opisująca bohaterów narodowych bitwy, wojny, rozejmy, zwycięstwa i klęski jest nam potrzebna do tego byśmy wiedzieli kim jesteśmy i co zawdzięczamy naszym przodkom. Ostatnio jednak coraz częściej uświadamiamy sobie, że Wielka Historia byłaby pozbawiona treści bez tej drugiej, bez Małej Historii, tej, która wyłania się z opowieści starszych ludzi, z pozółkłych zdjęć w rodzinnych albumach, z opowiadań w miasteczku anegdot czy legend. Mała Historia, obecna w ludzkiej pamięci, przechowuje niezwykle cenne, ale też ulotne treści, pomijane przez Wielką Historię: smaki i zapachy dzieciństwa, zabawne wierszyki, tajemnicze opowieści czy pamięć o jakimś oryginalnym przodku lub sąsiedzie.

Nasz projekt to zawiązanie symbolicznego „SUPEŁKA pamięci”, próba zanotowania bezcennych okruszków przeszłości tak, by nie odeszły w zapomnienie wraz z ostatnim pokoleniem, które pamięta czas międzywojenne.

Projekt SUPEŁEK ma służyć ukazaniu historii zapisanej w pamięci starszego pokolenia i odtworzonej w rozmowach z młodzieżą oraz zestawieniu powstałych w efekcie tych rozmów map mentalnych z wiedzą książkową i potocznym wyobrażeniem o lokalnej historii. Projekt zakłada przygotowanie prac literackich, plastycznych i fotograficznych w ramach otwartego konkursu, skierowanego do młodzieży gimnazjalnej i licealnej z Michałowa, która wcieli się w rolę badaczy historii i na podstawie rozmów z najstarszymi mieszkańcami miasteczka opíše, zilustruje lub sfotografuje jego przedwojenną przeszłość, ze szczególnym uwzględnieniem różnych grup narodowych i religijnych wówczas tutaj zamieszkujących. Ukoronowaniem projektu będzie

publikacja „Księgi Pamięci” – monografii będącej zbiorem tekstów, rysunków i zdjęć przedstawiających przedwojenną, wielokulturową przeszłość Michałowa.

Obok rejestracji historii zapamiętanej przez najstarszych mieszkańców Michałowa w postaci „Księgi Pamięci”, SUPŁEK ma na celu wzmocnienie więzi między nastoletnią młodzieżą a jej dziadkami i pradiadkami, noszącymi w swej pamięci wspomnienie przedwojennych stosunków etnicznych o szczególnym znaczeniu historycznym i socjologicznym. Naszym zamiarem jest bowiem nie tylko rozwijanie dialogu międzykulturowego, ale także stworzenie warunków porozumienia międzypokoleniowego: wytworzenia w młodzieży motywacji do żywego zainteresowania przeszłością oraz klimatu szacunku dla tej przeszłości w całej jej wielokulturowej różnorodności.

INFORMACJA O ORGANIZATORACH

Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku UNIVERSITAS BIALOSTOCENSIS

ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14, 15-097 Białystok

tel./ fax: 085 745 71 76, 0 668 028 759

e-mail: fundacja@uwb.edu.pl, www.fundacja.uwb.edu.pl

KRS 0000212170, NIP 542-287-29-37, REGON 052241766

Bank Śląski S.A. 51 1050 1823 1000 0022 8126 8736

Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku UNIVERSITAS BIALOSTOCENSIS została ustanowiona jako organizacja pozarządowa uzupełniająca i wspierająca Uniwersytet w dążeniu do rozwoju, wysokiej jakości usług, wymiany ze społecznością lokalną i otwarcia na kontakty międzynarodowe.

Głównym celem Fundacji jest organizacyjne, rzeczowe i finansowe wspieranie rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku. Realizując statutowy cel, Fundacja prowadzi szeroką działalność w zakresie: organizacji i współorganizacji wykładów, seminariów, konferencji, organizacji kursów i szkoleń, działalności doradczej, działalności informacyjnej i reklamowej, wspierania i inicjowania współpracy zagranicznej, uczestnictwa w projektach międzynarodowych, wspierania projektów naukowych oraz inicjatyw studenckich. Działania swe Fundacja ukierunkowuje na rozwój zasobów ludzkich, budowanie kapitału społecznego oraz wykorzystanie przygranicznego położenia Uniwersytetu i miasta celem inicjowania transgranicznych projektów partnerskich.

Podstawą działania Fundacji jest wolontarystyczne zaangażowanie. Fundacja, zapraszając do współpracy studentów i absolwentów UwB, daje im możliwość zapoznania się z poszczególnymi etapami organizacji przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym, naukowym i kulturalnym. Tym samym staje się źródłem wiedzy i umiejętności niezbędnych w działalności społecznej. Dodatkowo, Fundacja umożliwia wolontariuszom uczestnictwo w szkoleniach dotyczących zarządzania projektem, pozyskiwania środków finansowych na realizację projektu,

organizacji pracy w zespole itp..

Fundacja jest tzw. organizacją non-profit, czyli ustanowioną nie dla zysku. Jest instytucją wspierającą – poszukującą zewnętrznych źródeł finansowania dla działalności naukowej i studenckiej oraz docelowo – fundującą pomoc stypendialną. Poszczególne projekty realizowane przez Fundację są współfinansowane z grantów publicznych, programów zagranicznych, grantów od innych fundacji, darowizn od firm i osób prywatnych oraz dochodów z działalności gospodarczej.

Zarówno działalność merytoryczna, jak i finansowa Fundacji jest jawna. Podlega kontroli Rady Fundacji oraz Ministra Edukacji Narodowej.

Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK

ul. Mazowiecka 37F m 13, 15-301 Białystok

tel. 0 85 742 29 28, 0 600 80 22 89

e-mail: info@widok.org.pl, www.widok.org.pl

KRS 0000103409, NIP 542-26-55-884, REGON 050683796

Stowarzyszenie WIDOK powstało w Białymstoku w maju 2000 roku. Należą do niego artyści, krytycy sztuki, dziennikarze, nauczyciele, studenci, ludzie pracujący w instytucjach kultury. Od początku działalności Stowarzyszenie tworzy Program Stypendialny dla uzdolnionych uczniów i studentów. Wspiera artystów w realizacji nieszablonowych projektów artystycznych, pomaga w realizacji wystaw. Przeprowadziło wiele przedsięwzięć edukacyjnych mających na celu ułatwienie dostępu do kultury dzieciom z biednych terenów wiejskich. Zajmuje się ochroną krajobrazu i dziedzictwa kulturowego Podlasia, poprzez edukację i aktywizację społeczności lokalnych. Stowarzyszenie WIDOK posiada status instytucji pożytku publicznego.

Koło Naukowe Socjologów przy Instytucie Socjologii UwB

Pl. Uniwersytecki 1, 15-420 Białystok

<http://kns.soc.uwb.edu.pl>

Koło Naukowe Socjologów na Uniwersytecie w Białymstoku działa od 2000 roku z inicjatywą studentów kierunku socjologii Wydziału Historyczno-Socjologicznego. Stawia sobie za cele m.in. pogłębianie wiedzy i wspieranie aktywności naukowo-badawczej studentów socjologii UwB, aktywizację i integrację środowisk studenckich Białegostoku i innych ośrodków naukowych w Polsce oraz stworzenie płaszczyzny spotkań i współpracy studentów różnych wydziałów Uniwersytetu w Białymstoku.

W pracach Koła może uczestniczyć każdy zainteresowany jego działalnością student socjologii Wydziału Historyczno-Socjologicznego UwB. Obecnie w różnych działaniach Koła aktywnie uczestniczy 50 studentów socjologii.

Koło Naukowe Socjologów prowadzi swoje działania poprzez sekcje naukowe, które zajmują się przygotowaniem i realizacją konkretnych projektów, np. Sekcja Wolontariat dąży do praktycznego przygotowania studentów do prowadzenia zajęć w lokalnych szkołach, celem Sekcji Trzeci Sektor jest przybliżenie studentom istoty działalności organizacji pozarządowych i zapoznanie ich z szeroko rozumianą praktyczną stroną działania w organizacjach tego typu, Sekcja Gender zajmuje się szerzeniem wiedzy na temat płci w ujęciu kulturowym poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami świata nauki, projekcje filmów i dyskusje.

ANIMATORZY KONKURSU

Magdalena Anchimowicz

funkcja w projekcie: animator konkursu

telefon kontaktowy: 0 662 042 755

e-mail: supelek@uwb.edu.pl

Anna Drabiuk

funkcja w projekcie: animator konkursu

telefon kontaktowy: 0 888 422 845

e-mail: supelek@uwb.edu.pl

Ewa Dąbrowska

funkcja w projekcie: animator konkursu

telefon kontaktowy: 0 606 169 797

e-mail: supelek@uwb.edu.pl

Magdalena Otoka

funkcja w projekcie: animator konkursu

telefon kontaktowy: 0 512 232 963

e-mail: supelek@uwb.edu.pl

Wszyscy Animatorzy Konkursu posiadają identyfikatory potwierdzające ich udział w projekcie.

INFORMACJA O PROJEKCIE

CELE POZNAWCZE

- Zanotowanie ostatnich śladów pamięci po czasach przedwojennych i ówczesnych mieszkańców Michałowa, ze szczególnym uwzględnieniem relacji między różnymi grupami narodowymi i religijnymi wówczas tu zamieszkującymi: Jak żyły narodowości w przededniu wojny? Czym się trudniły? Jak spędzały czas? Jakie były między nimi relacje? Itp.

PRZEWIJDYWANE EFEKTY SPOŁECZNE

- Zaktywizowanie i zintegrowanie michałowskiej młodzieży wokół celów projektu,
- Wzrost zainteresowania problematyką wieloetniczności i wielokulturowości,
- Przyrost wiedzy historycznej, większa świadomość lokalnej wielokulturowej przeszłości,
- Ukształtowanie postawy szacunku dla świadków historii i ich osobistych przeżyć,

- Wzmocnienie więzi międzypokoleniowej, integracja społeczności,
- Rozwój umiejętności interpersonalnych, komunikacyjnych,
- Promocja wielokulturowego dziedzictwa Michałowa i regionu.

ADRESACI I BENEFICJANCI

- Adresatami projektu i jego bezpośrednimi beneficjentami jest młodzież gimnazjalna i licealna z Michałowa i najbliższych okolic miasteczka.
- Jesteśmy przygotowani na udział w konkursie ok. 80 osób. Liczba uczestników jest ograniczona ze względu na konieczność ich wstępnego przygotowania w zakresie „metodologii” zbierania danych w drodze wywiadów – rozmów z przedstawicielami najstarszego pokolenia mieszkańców Michałowa i wykorzystania uzyskanych tą drogą informacji jako materiału historycznego. Przewidujemy przeprowadzenie czterech warsztatów przygotowawczych, każdy skierowany do ok. 20 uczestników, podzielonych na dwie grupy wiekowe: gimnazjalną i licealną.
- Szczególną grupę uczestników projektu stanowią przedstawiciele najstarszego pokolenia mieszkańców Michałowa noszący w swej pamięci wspomnienie przedwojennych stosunków etnicznych. Pozyskanie tych osób do udziału w projekcie jest jednym z najtrudniejszych zadań stojących przed jego uczestnikami, do którego zostaną przygotowani podczas specjalnie przygotowanych warsztatów.

INFORMACJA O KONKURSIE I REKRUTACJA UCZESTNIKÓW

- Strona internetowa projektu: <http://supelek.uwb.edu.pl>;
- Strona internetowa Fundacji UwB: www.fundacja.uwb.edu.pl;
- Kontakt mailowy (supelek@uwb.edu.pl) lub telefoniczny z Animatorami Konkursu;
- Za pośrednictwem gminy, szkoły, ośrodka kultury i Stowarzyszenia WIDOK;
- Podczas spotkań organizatorów z michałowską młodzieżą w szkołach i ośrodku kultury, (mających na celu udzielenie szczegółowych informacji o konkursie, warsztatach przygotowawczych, możliwościach kontaktu z organizatorami itp.)

DZIAŁANIA

Działania realizowane w ramach projektu SUPełEK ukierunkowane są na wspólne pisanie „Księgi Pamięci” – monografii, która będzie zbiorem tekstów, rysunków i zdjęć przedstawiających przedwojenną przeszłość Michałowa, tak jak została zapamiętana przez najstarsze pokolenie mieszkańców.

W tym celu ogłaszamy otwarty konkurs skierowany do młodzieży gimnazjalnej i licealnej z Michałowa, która zechce wcielić się w rolę badaczki historii i – na podstawie rozmów z przedstawicielami najstarszego pokolenia – opisać, zilustrować lub sfotografować przedwojenną przeszłość miasteczka, ze szczególnym uwzględnieniem różnych grup narodowych i religijnych

wówczas tu zamieszkujących. Najlepsze prace – literackie, plastyczne i fotograficzne – zostaną opublikowane w „monografii pamięci”. Tym sposobem uczniowie wezmą czynny udział we wszystkich etapach przygotowywania „Księgi Pamięci” – od jej napisania po zilustrowanie. Obok publikacji drukiem, równolegle stworzona zostanie strona internetowa projektu.

Integralną częścią projektu SUPĘŁEK są warsztaty przygotowawcze skierowane do uczestników konkursu. Warsztaty zostaną przeprowadzone przez studentów socjologii UwB i poświęcone będą „metodologii” zbierania informacji w drodze rozmów ze starszymi osobami. Pod względem treści i sposobu przekazu warsztaty dostosowane będą do specyfiki stojącego przed młodzieżą zadania oraz możliwości poznawczych 15-19-latków.

Dodatkowo, w odstępie ok. dwóch tygodni od ogłoszenia konkursu odbędzie się spotkanie konsultacyjne z jego animatorami, poświęcone ewentualnym problemom napotkanym przez uczestników podczas przygotowywania prac konkursowych. Ponadto, uczestnicząca w warsztatach młodzież będzie miała możliwość stałego kontaktu z animatorami konkursu – za pośrednictwem specjalnie stworzonego w tym celu konta internetowego: supelek@uwb.edu.pl.

Publiczna prezentacja „Księgi Pamięci” połączona będzie z wykładem prof. Edmunda Dmitrowa nt. pamięci historycznej i konferencją prasową, w której udział wezmą autorzy wyróżnionych prac. Oprócz publikacji najlepszych prac w „Księdze Pamięci”, dodatkową nagrodą w konkursie będzie udział laureatów w profesjonalnych warsztatach medialnych prowadzonych przez p. Agnieszkę Tarasiuk, specjalistkę w dziedzinie medialnych technik prezentacji, oraz wycieczka po Białymstoku, podobnie jak Michałowo – mieście wielu kultur.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

- 07.09.2006: spotkanie ogólne w Urzędzie Gminy w Michałowie
- 15.09.2006: ogłoszenie konkursu, spotkanie animatorów konkursu z młodzieżą
- 22.09.2006: warsztaty przygotowawcze
- 20.10.2006: spotkanie konsultacyjne dla uczestników warsztatów
- 17.11.2006: termin składania/ nadsyłania prac konkursowych
- 15.12.2006: ogłoszenie wyników konkursu w Michałowie, spotkanie autorskie
- 12.01.2007: warsztaty medialne, wycieczka po Białymstoku
- 02.02.2007: finał konkursu w Białymstoku, prezentacja publikacji

REGULAMIN KONKURSU

1. Organizatorami Konkursu są: Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku UNIVERSITAS BIALOSTOCENSIS, Koło Naukowe Socjologów przy Instytucie Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku oraz Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK.

2. Uczestnikami konkursu mogą być uczniowie gimnazjum lub liceum, mieszkający lub uczący się na terenie gminy Michałowo, którzy w nieprzekraczalnym terminie – do 17 listopada 2006 roku – nadeślą na adres Fundacji Uniwersytetu w Białymstoku oryginalne, nigdzie niepublikowane prace literackie, plastyczne lub fotograficzne w jednej z trzech kategorii:
 - 2.1. „Konkurs literacki na reportaż z przeszłości”: Uczestnik konkursu wciela się w rolę reportera i na podstawie rozmów z osobami starszymi – członkami rodziny, sąsiadami, znajomymi – i ich wspomnień – opisuje, jak wyglądało życie codzienne w Michałowie przed II Wojną Światową, zwracając szczególną uwagę na wzajemne relacje między przedstawicielami różnych grup narodowych i religijnych zamieszkujących wówczas w miasteczku.
 - 2.2. „Konkurs plastyczny na mapę pamięci”: Uczestnik konkursu rysuje lub wykonuje inną techniką plastyczną mapę przedwojennego Michałowa. Na podstawie rozmów z osobami starszymi i ich wspomnień stara się odtworzyć wygląd i lokalizację najważniejszych dla ówczesnej społeczności Michałowa miejsc: ulic, placów, budynków itp., używając w miarę możliwości ich dawnych nazw (w brzmieniu sprzed 1939 roku).
 - 2.3. Konkurs fotograficzny „Miejsca pamięci i ludzie”: Uczestnik konkursu fotografuje w dowolnej technice miejsce/a związane z przeszłością Michałowa. Może być to jedna fotografia wybranego miejsca, kilka zdjęć powiązanych ze sobą wspólną historią lub bardziej rozbudowany fotograficzny esej.
3. W kategoriach 1 i 2 preferowane będą prace, będące efektem rozmów z osobami starszymi, a nie oparte o istniejące źródła pisane, mapy etc.!
4. Prace fotograficzne w kategorii 3 powinny być zatytułowane i opatrzone krótkim komentarzem autora.
5. Wszystkie zgłoszone do konkursu prace powinny być opatrzone godłem (pseudonimem autora). To samo godło powinno znaleźć się na dołączonej, zaklejonej kopercie zawierającej wewnątrz imię, nazwisko, adres i numer telefonu autora.
6. Jeden uczestnik może nadesłać prace jednocześnie we wszystkich trzech kategoriach.
7. Przyznane zostaną nagrody 1-go, 2-go i 3-go miejsca, osobno w każdej z trzech kategorii.
8. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo przyznania dodatkowych wyróżnień w każdej z trzech kategorii.
9. Nagrodą w konkursie jest publikacja pracy lub jej części w książce oraz na stronie internetowej projektu: <http://supelek.uwb.edu.pl> oraz udział w profesjonalnych warsztatach medialnych.

10. Zgłoszenie pracy do konkursu jest jednoznaczne z udzieleniem zgody na upublicznienie nazwiska autora oraz zamieszczenie pracy lub jej części w publikacji książkowej, a także na stronie internetowej <http://supelek.uwb.edu.pl>.
11. Prace oceniane będą przez jury złożone z przedstawicieli organizatorów oraz pracowników i studentów Instytutu Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku.
12. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi nie później niż 15 grudnia 2006 roku. Autorzy nagrodzonych i wyróżnionych prac zostaną poinformowani o wynikach listownie lub telefonicznie.
13. Organizatorzy zastrzegają, że nie będą odsyłać złożonych do konkursu prac.
14. Wszelkich informacji dotyczących konkursu udzielają wyznaczeni przez organizatorów Animatorzy Konkursu mailowo supelek@uwb.edu.pl lub telefonicznie.

Serdecznie zapraszamy do udziału w konkursie!

PATRONAT MEDIALNY

kurier **Poranny**

 Polskie
Radio
Białystok

 **TVP 3**
BIAŁYSTOK



Projekt „SUPEŁEK – chronimy pamięć naszego miasteczka” realizowany jest przy wsparciu finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku.